

LAKIVALIOKUNNAN MIETINTÖ 3/2005 vp

Hallituksen esitys laiksi rikoslain 30 luvun 13 §:n muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 23 päivänä helmikuuta 2005 lähettänyt lakivaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen laiksi rikoslain 30 luvun 13 §:n muuttamisesta (HE 8/2005 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- lainsäädäntöneuvos Ilari Hannula, oikeusministeriö
- neuvotteleva virkamies Jorma Immonen, kauppa- ja teollisuusministeriö
- johtaja Pentti Mäkinen, Keskuskauppakamari.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan rikoslakia muutettavaksi siten, että rangaistusvastuu lahjuksen ottamisesta elinkeinotoiminnassa ulotettaisiin kosemaan oikeushenkilöitä. Ehdotetulla lailla pantaisiin Suomessa täytäntöön Euroopan unionin pui-

tepäätös lahjonnan torjumisesta yksityisellä sektorilla.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan viimeistään 22 päivänä heinäkuuta 2005.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Hallituksen esitykseen sisältyvällä lakiehdotuksella laajennetaan oikeushenkilöiden rangaistusvastuu koskemaan myös lahjuksen ottamista elinkeinotoiminnassa. Ehdotetulla rikoslain muutoksella pannaan täytäntöön lahjonnan torjumisesta yksityisellä sektorilla tehty neuvoston puitepäätös (2003/568/YOS).

Puitepäätöstä koskeneesta ehdotuksesta vuonna 2002 antamassaan lausunnossa (LaVL 16/2002 vp) lakivaliokunta suhtautui varauksellisesti tuolloin ehdotettuun rangaistusvastuun

laajentamiseen. Valiokunta ei pitänyt hyväksyttävänä, että oikeushenkilö voitaisiin tuomita rangaistukseen sellaisissakin tilanteissa, joissa työntekijä tai vastuuhenkilö on lahjuksen ottamalla aiheuttanut yritykselle vahinkoa. Hyväksytty puitepäätös on tältä osin Suomen kantojen mukainen. Oikeushenkilön rangaistusvastuu koskee ainoastaan tilanteita, joissa lahjuksen ottaminen vahingoittaa jonkin toisen yrityksen etua.

Valiokunta pitää lahjonnan torjumista yksityisellä sektorilla tärkeänä asiana globalisoituvassa maailmassa. Nyt säädettävä rikoslain

muutos tukee myös osaltaan liike-elämän omia pyrkimyksiä kehittää lahjonnan torjuntaa koskevia ennaltaehkäiseviä toimenpiteitä, kuten OECD:n hyväksymiä monikansallisten yritysten toimintaohjeita.

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisena ja tarkoi-

tuksenmukaisena. Valiokunta puoltaa lakiehdotuksen hyväksymistä muuttamattomana.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella lakivaliokunta ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksytään muuttamattomana.

Helsingissä 12 päivänä toukokuuta 2005

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

vpj. Susanna Rahkonen /sd
jäs. Esko Ahonen /kesk
Lasse Hautala /kesk
Tatja Karvonen /kesk
Lyly Rajala /kok
Jukka Roos /sd

Petri Salo /kok
Pertti Salovaara /kesk
Minna Sirnö /vas
Astrid Thors /r
Marja Tiura /kok
Jan Vapaavuori /kok.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Kirsi Pimiä.